

μητέρα

μητέρα, η, ουσ. [<μσν. μητέρα, από το αρχ. μητέρα, αιτιατ. του ουσ. μήτηρ], η μητέρα. Υποκορ. **μητερούλα** κ. **μητερίτσα, η**.

- *ανύπαντρες μητέρες*, βλ. λ. [ανύπαντρος](#).

- *από (τη) μητέρα*, από τη μεριά της μητέρας, από το σόι της μητέρας: «είναι θείος μου από μητέρα».

- *αργία μήτηρ πάσης κακίας*, βλ. λ. [αργία](#).

- *γίνομαι μητέρα*, γεννώ το παιδί μου: «μικροπαντρεύτηκε και μικρή μικρή έγινε μητέρα». (Λαϊκό τραγούδι: *κι όταν μια μέρα θα γενείς μητέρα με παιδάκι, τότε κι εσύ χωρίς να θες, θα μ' αγαπάς λιγάκι*).

- *μητέρα όλων των μαχών*, η πιο μεγάλη, η πιο καθοριστική, η πιο σπουδαία μάχη, η έκβαση της οποίας καθορίζει απόλυτα το νικητή και την τύχη του ηττημένου: «ο Χουσεΐν, λίγες μέρες πριν από την έναρξη των συγκρούσεων, χαρακτήρισε τη μάχη του Κόλπου μητέρα όλων των μαχών».

- *μητέρα πατρίδα*, η χώρα όπου γεννήθηκε κάποιος και για το λόγο αυτό είναι συναισθηματικά δεμένος μαζί της. Η χρήση της συνήθως από τους ξενιτεμένους: «τ' όνειρό του είναι να γυρίσει γρήγορα στη μητέρα πατρίδα».

- *την κάνω μητέρα*, (για άντρες) γεννάει το παιδί μου: «ήθελε πολύ ένα παιδί, γι' αυτό χάρηκα που την έκανα μητέρα».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας